

**Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання
документа державного планування
«Регіональний план управління відходами у Чернігівській області до
2033 року»**

Стратегічна екологічна оцінка передбачає необхідність здійснення моніторингу наслідків впровадження Регіонального плану управління відходами у Чернігівській області до 2033 року (далі – РПУВ).

Реалізація моніторингу РПУВ здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу розроблено заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки.

Заплановані наступні природоохоронні заходи, що направлені на запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання РПУВ:

розроблення проектної документації на об'єкти інфраструктури управління відходами з обов'язковим проведенням оцінки впливу на довкілля;

проектування та будівництво об'єктів здійснювати за умов дотримання затвердженої в установленому порядку містобудівної документації (генерального плану населеного пункту та/або плану зонування території та/або детального плану території);

будівництво та реконструкцію полігонів здійснювати у відповідності до ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування» із забезпеченням вимог: до розміщення полігону; інженерного захисту (систем, що захищатимуть ґрунт, підземні та поверхневі води від забруднення); до технологічних процесів (вимог до складу, сортування, ущільнення та інших етапів роботи з відходами); до методів контролю за викидами шкідливих речовин, утворенням фільтрату та інших небезпечних продуктів розкладання відходів; до конструкції, експлуатації та рекультивації полігонів;

дотримання розмірів санітарно-захисних зон полігонів та звалищ згідно ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

озеленення санітарно-захисної зони полігонів з метою зменшити негативний вплив на навколишнє середовище та здоров'я людей, шляхом створення зелених насаджень згідно ДСП 173-96;

при проєктуванні об'єктів управління відходами передбачити заходи з пилопригнічення;

у разі перевищення показників шуму та вібрації встановлених нормативно-правовими актами та санітарними нормами – використовувати звуко- та віброізоляційні матеріали, встановлювати шумозахисні екрани;

систематично здійснювати моніторинг якості атмосферного повітря, підземних вод, ґрунтів, а також шуму на межі санітарно-захисної зони об'єктів управління відходами;

у разі виникнення надзвичайних ситуацій забезпечити їх своєчасну ліквідацію з відновленням ґрунтів до їх природного стану та компенсацію збитків за заподіяну шкоду;

використання справної техніки та технологічного обладнання, які використовуються для перевезення відходів, перевантаження та сортування відходів, бульдозерів для розрівнювання та ущільнення;

дотримуватися вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я»;

здійснення заходів зі збереження об'єктів природно-заповідного фонду, екологічної мережі та Смарагдової мережі (розроблення проєктів землеустрою об'єктів природно-заповідного фонду, розміщення об'єктів інфраструктури управління відходами поза їх межами і поза межами їх охоронних зон)

налагодження схеми роздільного збирання відходів;

дотримання Правил технічної експлуатації об'єктів оброблення відходів затверджених наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 26.06.2025 № 1317 та Правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках затверджених наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України 13.06.2023 № 489;

припинення експлуатації/закриття звалищ і полігонів відходів, визначених на першому та другому етапах, здійснювати на основі розроблених робочих проєктів землеустрою, у відповідності до вимог законів України: статті 54 «Про землеустрій», статей 46, 52 «Про охорону земель», статті 40 «Про управління відходами», постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86 «Про затвердження Правил розроблення робочих проєктів землеустрою», постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 848, «Про затвердження Порядку проведення моніторингу земель і ґрунтів», після набрання нею чинності, а також з врахуванням вимог ДСТУ 7941:2015 «Якість ґрунту. Рекультивація земель. Загальні вимоги»;

безпечну експлуатацію полігонів впродовж всього їх життєвого циклу з

метою запобігання чи зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище, ризиків для здоров'я людей та поступового скорочення обсягів відходів, захоронених на полігонах, зокрема тих, які придатні для підготовки до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів здійснювати відповідно до наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 10.02.2025 № 263 «Про затвердження Правил технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивациі та догляду за полігонами після припинення їх експлуатації», який набере чинності не раніше дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні;

проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури поводження з побутовими відходами, а також підвищення екологічної культури в закладах освіти області, висвітлення в засобах масової інформації питань управління відходами.

Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, короткострокових (на один рік), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

виявлення, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Показники наслідків виконання РПУВ та показники для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання РПУВ наведені в таблиці.

<i>Найменування показника</i>	<i>Одиниці вимірювання</i>	<i>Періодичність</i>
Кількість розроблених проєктів об'єктів управління відходами	одиниць	щорічно
Кількість розроблених проєктних документів, що пройшли ОВД	одиниць	щорічно
Кількість об'єктів інфраструктури управління відходами, що відповідають затвердженій містобудівній документації	одиниць	щорічно
Відсоток об'єктів інфраструктури управління відходами, які відповідають вимогам ДБН В.2.4-2-2005	%	щорічно
Відсоток паспортизованих місць розміщення відходів, де дотримані вимоги ДБН В.2.4-2-2005	%	щорічно

Відсоток полігонів та звалищ, щодо яких здійснено озеленення санітарно-захисних зон згідно ДСП 173-96	%	щорічно
Відсоток об'єктів інфраструктури управління відходами, на яких здійснюються заходи з пилопригнічення	%	щорічно
Показники якісного та кількісного складу атмосферного повітря, підземних вод, ґрунтів, а також шуму на межі санітарно-захисної зони об'єктів управління відходами	відповідно до затверджених методик та програм моніторингу	щорічно
Відсоток рекультивованих місць розміщення відходів, що закриваються	%	щорічно
Відсоток охоплення населення послугами з управління побутовими відходами	%	щорічно
Відсоток охоплення населення послугами з роздільного збирання відходів	%	щорічно
Кількість створених пунктів приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання (електричного та електронного обладнання, товарів, що були у вжитку та ін.)	одиниць	щорічно
Кількість створених пунктів роздільного збирання відходів	одиниць	щорічно
Відсоток зменшення обсягів захоронення побутових відходів	%	щорічно
Кількість спеціалізованих майданчиків компостування	одиниць	щорічно
Кількість проведених тренінгів, семінарів, навчань працівників профільних департаментів ОДА, що відповідають за управління відходами, виконкомів міських, селищних та сільських рад, суб'єктів господарювання, щодо функціонування системи управління відходами	одиниць	щорічно
Проведення заходів з екологічного інформування населення, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	кількість сюжетів та публікацій в медіа, кількість розміщеної соціальної реклами та інше	щорічно

Для організації моніторингу використовуватимуться існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Також для моніторингу РПУВ залучатимуться акредитовані лабораторії. Моніторинг за необхідності може включати дані додаткового контролю окремих параметрів навколишнього середовища, що можуть характеризувати впливи відповідних об'єктів.

Методи визначення кожного із показників – статистичні методи, відбирання проб та лабораторні дослідження згідно затверджених методик.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

Результати моніторингу будуть доступними для органів влади та громадськості. Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації у межах компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік, оприлюднюватиме його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вноситиме до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та, у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.